

REDACȚIUNEA,
Administrația și Tipografia
Brașov, piata mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se
primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primește la Administrație în
Brașov și la următoarele
BIROURI DE ANUNTURI:
In Viena: la M. Dukes Nachf.,
Nux. Augenfeld & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nacf., Anton Oppelik.
In Budapest: la A. V. Gold-
berger, Eckstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII Erzsébet-körút)
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie gărmănești pe o coloană 10
bani pentru o publicare. Pu-
blicări mai dese după tarifă
și învoială. — **RECLAME** pe
pagina 3-a o serie 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVI.

Nr. 190.

Brașov, Joi 28 August (10 Septembrie).

1903.

Congresul interparlamentar de pace.

(Dela raportorul nostru special.)

Viena, în 7 Septembrie.

Neamurile lumii întregi și-au trimis reprezentanții lor la Viena, pentru ca strinși în al doi-spre-decelea congres interparlamentar, să-și realizeze uriașa întâi: pacea universală. Si Bertha de Suttner, care chiar în acest an împlinescă săse-deci de ani ai vîrstei și nu cu mult mai puțin ai luptei înverșunate ce o pôrtă împotriva strigoialui vecinului răsboiu, le strigă într'un articol avîntat ospețiilor iubiți: Bărbați, salut în voi geniu culturiei!

E mare, neasemănăt de mare ideia păcii universale. Munca, lupta neobosită a sute de generații pentru idealul unei culturi universale, progresul zămislit din neconitenita frerei a mînților omenesci, cules pier cu picur, rod al voinței și perseveranței omenesci, — se prăbușesc fără milă sub flagelul sabiei pustietore. Si acăstă cultură și acest progres, câștigate cu atâtă greutate, se incercă acum uniunea interparlamentară să o păstreze generațiilor viitoră prin ideea tribunalului universal.

Intocmai cum tribunalele districuale ale țărilor veghiză asupra dreptului și dreptății între supușii fie-cărui stat, astfel tribunalul universal vrea să vegheze asupra legalității dintre diferitele state, ca for suprem, sentinței căruia și cel mai puternic va avea să se supună. „Marea revoluție franceză — a spus baronul Pirquet la Roma, — a anunțat egalitate, libertate și frățietate. Revoluția, pe care o facem noi, vrea să aducă în relațiile diferitelor state între sine, ceea-ce în organizația internă a fie-căruiu în parte există: Legalitatea“.

Când acum cinci-spre-dece ani s-au găsit nisice optimiști, acolo de unde, de, au fost pornite toate acțiunile mari ale istoriei mai nouă, la Paris, cari au enunțat ideea unei păci universale, lumea i-a luat în ris și i-a numit utopiști. Dér cei vre-o 30 de deputați francesi și 10 Englezi, cari la 31 Octombrie 1888 s-au strins într-o sală simplă de hotel, ca să discute ideea acăsta, au lucrat mai departe și în frunte cu neobositul Frederic Passy au isbutit anul următor să țină la Paris, cu ocazia unei expoziții universale, cel dintâi congres. Dér nicăcestă, nicăcel următor, ținut în 1890 în Londra, n'a avut succes mare.

Abia în al treilea, cel dela 1891, când și-au trimis și Germania și Austria reprezentanții lor la Roma, și când ministrul președinte Biancheri a salutat în numele guvernului pe congresiști, importanța uniunii interparlamentare își găsi recunoșcerea în principiu. Ea fă stabilită în congresele viitoră, ținute la Berna, Bruxelles, Praga, Budapesta, Christiania și Paris. Astădi bătrânul Frederic Passy, care cu toate că pôrtă sarcina celor 82 de ani, poate să-și spună, că

nă lucrat înzadar. Nu-i de mult de când el fă norocosul, căruia i-să conferit mai întâi premiul Nobel. Se scie anume, că Nobel e inventatorul materiilor explosive, cari constituiesc grăza răsboiului viitor. Invenția aceasta lă tăcut archimilionar și i-a asigurat un nume celebru în istoria științelor chimice. Dér numele său va deveni blăstêmul a mii de mame, când mașinile infernale și bombele de lidi vor distrugă viața celor ce vor merge să apere cinstea țării lor. De aceea învățatul din Suedia a dăruit un capital ne mai potenit de mare pentru ca din el să se remunereze cei ce vor lupta pentru asigurarea păcii: Frederic Passy a fost cel dintâi, căruia i-să oferit.

Cât timp vor trăi omeni, vor fi și dușmani. Cărtă, subjugarea celui slab din partea celui mai tare e în firea omenescă, e un efect al instincțului său de conservare, a egoismului său înăscut. Copilul abia ajunge să se poată ține drept în picioare și face răsboiu, căci toate jocurile copilăresc nu sunt decât o vecină luptă pentru învingere. Si oră câte congresul interparlamentar să țină, dușmanii și certă vor exista mereu. Dér dacă nu-i putere pe lume, care să înăbușescă ivirea acestor inimicăi, poate există un for suprem, a căruia țintă să fie a-le aplana, fără să se verse sângele atâtător mii de nevinovați, fără să se jertfescă ceea-ce e mai scump pe pămînt: viață de omeni, mai mult, viață de omeni tineri, cari au încă o menire de implement!

Si acăstă o dorescă uniunea interparlamentară. Scopul ei e desarmarea statelor. Dér acesta e scopul suprem, ținta din urmă la care adăi nu se poate ajunge încă, păna nu se vor îndeplini alte multe cerințe. Înainte de toate uniunea trebuie să-și asigure vada sa nesdruncinată, să câștige increderea lumii, să se impună. Pentru aceea scopurile ei sunt mai mici de ocămadă și ca o îsbândă mare să accentueze faptul, că deja în conflictul din Venezuela, care putea să aibă ca urmare un răsboiu, rezolvarea neînțelegerii a fost supusă înțelepciunii tribunalului universal, a căruia sentință a fost recunoscută din partea puterilor.

Si pe când ca om, trebuie să te bucuri de ideia mare, ce se agită la congresele de pace și să dorescă realizarea ei căt mai grabnică, — pe atunci ca Români prea mult nu putem aștepta de la Uniunea interparlamentară!

Ideeia lor e măreță, întru căt lăsând la o parte stările reale, actuale din diferite state, ne mărginim la o speculație abstractă a noțiunilor: răsboiu și pace. Dér când ne intorcem de la aceste abstracții și revenim pe terenul realității, calea pe care au apucat ei nu ni-se pare cea mai bună. Ea se potrivesc pentru statele liniștite din apus, în cari lupta pentru existența națională a încestat, dăr nu pentru noi, cari trăim în tocul acestor frâmentări și lupte, cari nu vor dura nicămai

mult, nicămai puțin, decât păna când ideea națională va triumfa, precum pretutindeni a isbutit, când a fost pusă pe o temelie drăptă și cinstită.

Unul dintre punctele cardinale ale conferențelor de pace, e trecerea cu vederea a relațiunilor interne ale diferitelor state. Precum să văd în congresele precedente, acestor interese său nu li-să dat nicăi un loc, său rolul ce li-să rezervat a fost minimal, întru căt să a stirnit numai interes pentru cutare său cutare chestiune, fără a se lua resoluții, ba mai mult, fără de a se permite discuții.

Dér din două-decă de copaci cu rădăcină putrede, nu există grădină să pătră întocmi o grădină, păna nu lă vindecat, în parte pe fiecare, și din decese state în lăuntrul căroră e sădită sămîntă dușmaniei, nu va alcătui putere omenescă o Europă fericită. Conflictul din Venezuela și-ar fi găsit de bună sămă soluție sa și pe cale diplomatică, fără concursul tribunalului din Haga, ca alte multe conflicte păna acum, și uniunea parlamentară ar putea să se laude cu o faptă atunci când în loc să constată, că relațiile dintre statele diferite sunt prietinesti, ar putea să spună: etă un popor pe care l-am scăpat din jug și căruia i-am dat fericirea care i-se cuvenia.

Nu dicem, că uniunea interparlamentară duce o muncă zadarnică. Ea pregătesc un teren estins pentru cultivarea sentimentelor de echitate și de vederi largi. Nu tragem la indoială nicăi valoare ei nediscutabilă pentru dezvoltarea dreptului internațional, — multe chestiuni cari păna astăzi se aplanau mai mult prin bunul simț al statelor său, poate mai corect, prin frica de cel mai puternic, vor primi timbrul dreptății, slăbindu-se astfel în multe privințe forma filosofică a politicei lui Bismarck, său aserționă lui Treitschke, că ideea păcii universale e o crimă morală. Dér așa cum e adăi programul uniunii, se lucrăză cu abstracții, decă resultatele nu pot fi fapte concrete, ci tot numai abstracte. Cătă vreme acțiunea ei se va îndrepta numai asupra relațiunii statelor între sine, fără să se caute decă singurătatele state au drept de existență, — vom avea un succes de formă, nu de fond; conflictele între state sunt sporadice, lupta internă din stat e permanentă; flagelul răsboiului cu un stat străin e trecător, lupta internă din stat e vecinică.

Cadrul păcii universale e larg, de aceea, decă conferințele doresc în adevăr să fie îngeri de pace, trebuie să cuprindă în sferă lor de activitate tot ce e în stare să determine conviețuirea pacnică, nu numai acele părți din cari poate cădea eventual o plorie de decorații.

Se spune că conferința de astă-dată va fi mai furtunosă și că se vor atinge și chestiuni interne. Poate Viena e cel mai potrivit oraș unde se pot aduce aceste puncte pe tapet. Pe filele trecutului acestei

teri, unde mulțumirea și buna înțelegere sunt cuvinte esențiale din us și înlocuite cu vorbele baionetă și jandarm, se găsesc multe șire scrise cu sânge, pe cărți de le-ar cunoaște deputații săi din țără mai fericite, ar vedea că Legalitatea între diferitele state e numai atunci la locul ei, când legea se respectă în fiecare stat!

Tilică.

Un toast semnificativ.

Brașov, 8 Sept.

Se scie, că dilele trecute s-a ținut în Brașov adunarea „Karpategylet“-ului ardelenesc maghiar. Cu ocazia acestea s-a dat firescă și un banchet, la care între alte toaste președintele „Karpategylet“-ului, baronul Arthur Feilitzsch a ridicat și unul pentru deputații săi prezenți, terminându-l cu cuvintele: „Să trăiescă deputații săi patriotici, Hinz, Schmidt și Dr. Karl Lutz, cari sed la masă cu noi“. Si totuși mesenii s-au ridicat și au ciocnit veseli paharele cu patrioții săi.

Din acest incident făia maghiară locală „Brassoi Lapok“ a scris un articol, în care contra obiceiului ei vechi, face unele observări leale și corecte cu privire la patriotismul Sașilor. „Ni-sau părut stranie cuvintele lui Feilitzsch“, dice „Br. Lapok“, „căci eram obicinuiti ca tocmai în acele cercuri, pe unde se învertesc dênsul, Sașii să fie priviți ca dușmani ai patriei. Foile din Budapestă hrăneau dilnic pe cetitorii lor tocmai cu contrarul afirmării făcute la banchet de către d-l baron“.

Acăstă o constatăcă acum „Br. Lap.“, care la timpul său reproducea cu adevărat deliciu acele injurături surugiescă contra Sașilor apărute în „Budapesti Hirlap“, „Magyarorszag“ și alte foi din capitală. Ba nu se sfiese a declară, că nu poate fi vorba la Sași de nepatriotism, ori de gravitație în afară, cum au susținut foile din Budapestă.

Făia maghiară locală merge însă cun pas mai departe și vorbind de condamnarea deputatului Korodi, o regretă dicând: „Cine are acumă dreptate? Tribunalul, ori br. Arthur Feilitzsch? Căci credeul politic al lui Dr. Lutz nu se deosebesce în nimic de acela al lui Lutz Korodi și vice-versă?“ „Br. Lap.“ nu vrea să tragă la indoială nisună sinceră a tribunalului după dreptate și imparțialitate“, dăr, „în casul de fată i-se pare, că poate totuși la acea aspră sentință a avut parte ore-care necunoscință a relațiunilor și dispoziția...“

„Kronstädter Zeitung“ reproduce articolele uumitei foi și îi face un comentar, care se începe cu cuvintele: „Plecăm sabia înaintea adversarului nostru; la acăstă nu ne-am așteptat!... i-a trebuit mult curagiu făiei maghiare brașovene, ca să scrie așa, și noi respectăm acest curagiu!“ Spune apoi că deputatul condamnat, (Korodi) a plecat la procesul său, ce avea să se țină la Curie în

„GAZETA“ ieșe în fiecare zi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria

Po un an 24 cor., pe săptămuni

luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.

M-rii de Dumineacă 4 cor. pe an.

Pentru România și străinătate:

Po un an 40 franci, pe săptămuni

luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.

M-rii de Dumineacă 8 fr. pe an.

Se prenumără la totă ofi-

ciale poștale din țară și din afara și la d-nii colectori.

Abonamente pentru Brașov

Administrator, Piața mare,

Târgul Înalt Nr. 80, etajul

I. Po un an 20 cor., pe săptămuni

luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.

Cu dusul în casă: Po un an

24 cor., pe săptămuni luni 12 cor.,

pe trei luni 6 cor. — Atât abona-

mantele cat și inserțiunile

sunt să se plăti înainte.

Budapesta, tocmai în diua când au sosit șoaptei adunării „Karpategylet”-ului la Brașov și s'a întîlnit cu ei la gară; spune că acest „Karpategylet” a fost, care a suscitat ideea maghiarării numelor localităților, în contra cărei maghiarări luptând deputatul Korodi făcând acuzații și osenit la un an închisore și 2000 corone amendă... Câtă silă nu au trebuit să-și impună deputații cari au asistat la banchetul acestei reuniuni când sciau, că colegul lor se află din nou înaintea judecății... dăr și la ei curagiul a făcut să-și stăpânească simțurile...“

E caracteristic, că făia maghiară despre care e vorba, a început mai de mult să-și schimbe tactica față cu concordanții și compatriotii Sași. Ce s'a petrecut și unde tîntesce aceasta tactică? Nu cumva vizăză vă'un nou pact cu ei la viitorale alegeri dietale, cari eventual se pot face în curînd?

Dăr nu voim să scărim nimic din meritul, ce și l'au câștigat cei de la „Brassoi Lapok”, recunoscând odată pe față, că judecățile aspre ca aceea a lui Korodi își pot avea isvorul și în „necunoșință împrejurărilor” și în „dispoziția” vremelnică a patriotilor protipendați ardeleni.

Discursul lui Koerber.

rostit la deschiderea conferenței interparlamentare ținută în Viena le 7 Septembrie.

Ministrul președinte austriac Koerber salută conferența întâi în limba franceză apoi continuă nemțesce. El dice între altele: Décă aruncăm o privire asupra esenței statelor și popoarelor, observăm înainte de toate tendința de conservare proprie care se manifestă pe terenul spiritual ca și pe cel economic și la spatele căreia stau două forțe motrice: onorea și nevoia. O pun pe cea dintâi în frunte, fiind că aceasta în casul nostru nu arareori iese mai curind la ivelă chiar de căt miseria și nevoia (Aplause).

Răsbōiele, cari n'au altă tîntă de căt cucerirea săngerăsă de teritori, timpul nostru nu le mai aprobă. În lumea civilizată domnitorii sunt advocați cei mai bunăi ai păcii, dovedă, că un monarch generos a fost acela, care a propus conferență cu scop de a înființa arbitrajul de pace pentru toate statele civilizate.

Onorea națională însă este ca un jeric nestins în interiorul pămîntului. Décă eu, care sunt politicianul conducător al unui stat compus din atâta popore, o susțin aceasta, prin acela vă se accentuez, că problema de frunte a celor ce au putere în mâna trebuie să fie nu numai pă-

zarea onorei propriului popor, ci trebuie să se îngrijescă ca nici onorea altor popore să nu fie jignita. (Aprobări generale și aplaus).

Acela este bărbatul de stat cel mai pacific, care măsorează onorea națiunilor strîne comparându-o cu sentimentele, ce le nutresce el însuși în susțea față cu poporul său. (Aplause).

Ar fi o miopia a nu se gândi și la interesele altora, cari se manifesteză furtonos și între tunetele și fulgerile tunurilor reclamă soluție. Nu vă se citez exemple. Paginile istoriei povestesc destule evenimente de acestea săngerăsoare. Cultura însă în progresul său, a adus multe îndulciri.

Este un semn caracteristic al timpului nostru, că statele cele mici nici odată n'au fost atât de asigurate în existența lor, ca acum. Acăsta încă este o dovdă a iubirii de pace din partea puterilor celor mari.

In adevăr de și ne gândim la gloria neperitóre a eroilor noștri, la trofee și cuceriri și de și fie care din noi îndată ce s'ar întâmpla inevitabilul, ar implora în rugăciuni fierbinți biruința patriei sale, totuși érashi și érashi tot lumina blândă a păcii ni se pare nouă cea mai bună lumină pentru omenire și cuvenitul de pace își are farmecul său neasemnat.

In dilele noastre însă timpul păcii este tot odată timpul muncei și a economiei. De aceea aducem jertfele cele mai mari spre a împiedeca răsboiul. Avem nevoie de pace pentru cultura omenescă care săbău cu aripi repezi. Societatea d-vosă servesc pacea. Vă felicit pentru aceasta.

Apoi continuă în limba franceză:

Și încă ceva, domnii moi! Vă se adaugă, că monarhia aceasta a fost în tot-dăuna o împărătie a păcii. Nici o dată ea n'a început vă'un răsboiu îndemnată de rivna de cucerire. Tote popoarele acestei monarhii au iubit în tot-dăuna pacea. (Aplause). Er asupra lor domnesc un monarch al căruia renume, că avocat al păcii, se văstesc în totă lumea, el este aducător de pace și sfatul lui îl urmăză totuși. (Aplause generale). Nu judecați acest imperiu după certele sale familiare, ce rezultă din structura lui internă, însă cari nu sunt în stare a-i sgudui puterea. (Aplause generale). Judecați-l însă după rivna sa de pace și îi veți acorda de sigur primul loc printre amicii păcii. Ridicați-vă privirile la prea înălțatul nostru stăpân și veți vedea pe capul Lui strălucind corona păcii și îl veți numi împăratul păcii. (Aplause generale). Vă salut încă odată din inimă în numele guvernului austriac. (Oratorul i-se fac vii orațiuni).

SCIRILE DILEI.

— 27 August v.

Aniversarea luptei de la Răsboieni. În diua de 30 August v. fiind aniversarea luptelor de la Răsboieni, va avea loc la monumentul nemuritorului domn Ștefan cel-Mare, o mare serbare națională, care va fi presidată de d-l Spiru Haret, ministrul cultelor și instrucțiunile publice. În acest an acăstă festivitate va fi serbată cu mare pompă de către autoritățile militare și civile. În vederea acestei serbări d-l Th. Dornescu, prefectul județului, a invitat pe primarii din județ a aduce pe toți veteranii răsboiului pentru independentă din 1877—1878, cu decorațiile pe piept, cari la Răsboieni vor fi strînsi la un loc și dată sub comanda unui ofițer spre a-i conduce și aședa la locul de onore ce li-să rezervă. Un mare număr de tineri și tinerice îmbrăcați în haine de sărbătoare, toți învățătorii cu elevii, primari rurali, preoții, regimentul 15 împreună cu întregul corp ofițeresc și toate autoritățile au fost invitate a participa la acăstă serbare națională. Se fac de pe acum mari preparative, pentru ca acăstă sărbătoare să aibă un caracter național și o reușită strălucită.

Marile manevre, cari au fost favorisate de un timp splendid, s'au terminat Lună. Archiducele Francisc Ferdinand a exprimat înalta sa satisfacție comandanților pentru modul cum s'au executat dispozițiunile relative la mișcările trupelor, că și pentru ținuta trupelor, care cu totă marea căldură din timpul manevrelor, a fost excelentă. În urmă archiducele a mulțumit ofițerilor străini pentru participarea lor și i-a concediat în modul cel mai cordial. Archiducele a plecat apoi la Viena în mijlocul ovațiunilor mulțimei.

Botezul nouului prinț român. Un diar din București scrie următorile: Aflăm că Maj. Sa Tarul Rusiei va sosi la 27 Septembrie v. în teră pentru a asista la botezul prințului Nicolae, al căruia naș va fi. Botezul va avea loc la Sinaia în castelul Peleșor. Înaltul șope nu va visita București, ci prin Unghești va trece în Rusia. Tarul va sosi la Sinaia prin Predeal, venind de la Viena. — Față cu acăstă informație, alt diar bucureștean dice, că nimic nu s'ă hotărît păna acum.

Despărțeməntul Treiscaune-Ciuc al „Asociației” și-a ținut adunarea generală Duminecă 6 Septembrie în comuna Sita-Buzău. Părintele Ioan Dima, parochul acelei comune, și-a dat un deosebit interes pentru ca adunarea să se păteze în acolo. Despărțeməntul pierdîndu-și președintele prin mórtea protopopului Colțofeanu, adunarea a fost convocată și preșidată de d-l profesor Nicolae Bogdan din

Brașov. În sera aceleasi dîni s'a dat un concert și petrecere cu dans în sala de la hotelul Olteanu din Crasna, comună în granița României. La aceasta petrecere a participat un public foarte numeros. Pieșele de concert au fost esecute de un număr de teologi și învățători din Treiscaune și au fost aplaudate. Lună o societate mai numerosă de șoaptei a făcut o excursiune pe șoseaua de pe malul Buzăului păna la hanul lui Briciu din cătunul Gura-Siriului (România). Despre toate acestea vom publica o dare de sămă amănuntită în numărul de Duminecă.

Sub-comitetele revoluționare bulgărești din România. În urma declarațiunilor lui Zvetcoff, făcându-se cercetări amănunțite în Brăila, după indicațiunile date de acesta, s'au arrestat o mulțime de Bulgari bănuiti a face parte dintr-un complot organizat de înșuși Boriș Sarafoff. Cercetări concentrându-se mai mult asupra a 8 dintre ei, și anume asupra lui Naum Traian, Dimitroff și Nicola Naum, cari păreau după toate probabilitățile a fi puși sub controlul și organizația comitetului macedonean din Bulgaria, s'a găsit la ei o voluminoasă corespondență cu comitetul central macedo-adrianopolitan și cu Bulgarul Zvetcoff, care a fost arestat în București. Deosebit de aceste s'au mai găsit chitanțiere à souche, întocmai ca și cele găsite la Zvetcoff. Toate acestea dovedesc în mod evident, că în România există un sub-comitet, cu filiale sale în diferite puncte ale țării. Cei trei Bulgari arestați în Brăila dovedindu-se a fi fost în legătură directă cu Zvetcoff, au fost trimiși la București pentru a fi confruntați cu acesta și a se ancheta faptul în urma destăinuirilor complete.

Meeting în contra crudimilor de la Crușova. Vineri, se va ține în sala „Dacia” (București) o întrunire organizată de „Asociația generală a studentilor” spre a protesta împotriva crudimilor săvârșite de Bulgari și Turci contra Românilor din Macedonia.

„Carte națională”. Am primit la redacție un volum intitulat „Carte națională; — despre îndreptățirea și întinderea postulatelor naționale”, scrisă de avocatul din Jaurin Veoreș Jenő. Autorul face o colecție din toate acele legi și dispoziții, cari, după el, îndreptătesc postulatelor naționale maghiare cu privire la armată și la independența economică a Umgariei. Volumul are 141 pagini.

Efectele congresului sionist, care a avut loc într-o tîrzie trecute la Basel în Elveția, încep a se resimți în Rusia, unde au fost arestați mulți agitatori sionisti, confiscându-le și toate fondurile naționale evreiesc. Rabinii au fost obligați să renunțe

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

(8)

Din Nirvana.

(Urmare.)

Décă d-l Stoica a chiar aflat atât de interesante doctrinele teoriei teosofe, și nu și-a putut stăpâni nici-decum boldul înimeei, — se putea multămi cu teoria obiectivă cuprinđendu-o într-o broșură informatore pentru publicul românesc neinițiat, care să păteze sci, că etă în Germania și Anglia există o sămă de ómeni, cari profesă cutare și cutare vederi filosofice, și religiose, — numirea nu impărtă. Teoria teosofă o luam în casul acesta ca un fel de curiosum, care-l ceteam pote chiar cu interes, că concluziunile și consecințele teoretice și chiar și practice, trebuiau lăsat la aprecierea fiecăruia. Dăr nu identificându-se fără scrupul și reservă cu sectarii teosofi să facă din broșura sa o broșură apologetică și de propagandă și atentând la bunul simț și conștiința noastră, să debitez la adresa inteligenței noastre fruse ca: „Că de cunoștința

acestora va avea lipsă poporul nostru, vă veți convinge. Poporul de rînd să 'nțelege, n'are lipsă de sisteme filosofice și nici de cunoșcerea adevărului ultim, dăr au lipsă cei chemați dintre conducătorii lui. Căci décă nici aceștia nu vor cunoșce viața, apoi cum credeti, că vor putea deștepta poporul la viață?”

(Sub viață înțelege d-l Stoica teosofia.)

Înțeleg, să urmărești scopuri pur didactice și chiar literare; să cauți parte artistică estetică a poesiei budhiste, să te desfătezi însuți în ea, să faci accesibilă și publicului necunoscător, oferind și altora — pentru informație și variație — aceeași placere estetică. Tote acestea pot fi semne de înaltă cultură literară și chiar bun gust artistic, dăr să-ți faci din Nirvana ideal și directivă de viață, să cauți să octroezi și altora cu arma intoleranței și a urei patimase, declarând pe cei mai tari de convingeri de adversari ai „progresului”, său chiar ai „apostolului Pavel” — credem, că așa-ceva trece și peste practica vieții budhiste și peste maniera de propagație a teosofilor.

Putem merge și mai departe. Ca individualitate extraordinară artistică, fiind predispus de a vedea în negru, și înzestrat cu o excesivă sensibilitate pentru durerile lumii — cum a fost Eminescu — te poți face chiar cântărețul durerii și al nămidnicieie, dăr nici-decum apostolul militant al distrugerii ori cărei seninătăți a vieții, a disordinei și anarchiei sociale și naționale... Poetul e „sol de bine.“ Eminescu cu tot budhismul și pesimismul său, se scie ridică la o înaltă idee omenească: altruismul, nemărginita iubire de omeni și distrugerea ignobilului egoism.

O broșură cu tendințe curat didactice informatorice putea fi binevenită pentru o mare parte a publicului nostru neinformat. Dăr așa?...

Pentru ce atunci atâtă sgomot și sănge rău?

Când la locul acesta îmi permit o mică parantesă, nu mă fac decât interpretul desgustului și al aversiunii acelora, cari mai sciu apreția cumpătul și disciplina discuției seriose și nobile și cari au fost condamnați deja de atâta-oră să asiste la tristul spectacol al abusului, ce

se face uneori cu inconscientul și irresponsabilul condei. Cum ajunge bună oră „Gaz. Trans.” să fie insultată cu atâtă lipsă de bun simț pe tema atitudinei sale politice pentru cele câteva reflexiuni obiective făcute asupra teosofiei și asupra altor anomalii „moderne”?

„Gazeta”, credem, stă la tot casul cu mult mai pre sus decât să ia act său chiar să reageze la orice petulanță.

Ce învață și-înțelesc tinerimea noastră de astăzi? Codul dreptului civil, codul de duel, codul manierelor elegante etc. — mi-se va răspunde.

Se face și sport — trăim dăr în vîcul sportului — cu bicicul, automobilul, sabia, pușca și pistolul, poesia, șciința și chiar și filosofia.

Totuși bune și frumosе, numai că acela care prinde condeiul în mână, ar trebui să scie, că mai există încă un cod, codul bontonului și al manierelor elegante în discuție și polemică, care nu e legat de literă moartă a paragrafului, ci de cultura și bunul simț al fiecăruia. Fortiter in re, suaviter in modo, dice lapidara maximă latină. Nu deraieră și debordări patimase

dă mai adună fonduri, fiind amenințată cu grave pedepse.

Disolvarea congregațiilor se urmăresce în Franța cu totă stărînță, precum și pedepsirea acelora cărî se opun la măsurile guvernului. O telegramă din Paris vestescă, că guvernul a suprimat onorariul episcopului din Marsilia în urma recentei circulații ce a adresat contra puterilor publice și a manifestațiunilor ce au avut loc în catedrala din Marsilia cu ocazia trecerii prin acel oraș a episcopului Turiza Turinaz.

Anticități. Din Lugos se vestescă, că d-l inginer Diaconovich a descoperit în hotarul comunei Temeresty (Caras-Severin) scheletul uriaș al unui animal antediluvian lung de 6 metri. Dantura animalului a rămas completă, colții de dinainte sunt estraordinar groși, scăfărila e largă de 3 hectolitri.

Tinerimea română din Hunedora invită la petrecerea cu dans ce o va arangia Duminecă la 13 Septembrie st. n. 1903 în sala hotelului Rimbaș. Incepînd la 7 și jum. ore sera. Prețul de intrare: de persoană 1 cor. 20 bani, de familie 2 cor 40 bani. Venitul curat e destinat în favorul bisericii gr. or., pentru acoperirea turnului cu tinichea. Ofertele marinimose sunt a se adresa d-lui Mihail Rimbaș, prim-epitrop al bisericii gr. or. române din Hunedora.

Adunare de controlă. Magistratul orașenesc face cunoscut, că conform comunicatului primit de la comanda de integrare a honvedimii reg. ung. nr. 24 dto 26 August a. c. nr. 2658, adunarea de controlă a honvedimiei din acest an se va ține aici în localitate în datele de 1, 2 și 3 Octombrie a. c. la 9 ore a. m. în casarma honvedilor. La această controlă sunt obligați a se prezenta toți honvedii, cari se află aici, fără considerare la despartămîntul de honvedi asemenea sunt obligați a se prezenta toti acei honvedi aflați aici, cari fac parte din trupa landwehrului ces. reg. din partea de dincolo a monarhiei, cari de la 1 Octombrie 1902 până inclusiv la finea Septembrie a. c. n'au fost înrolați nicăi pentru serviciul activ, nici pentru deprinderea de armă, în fine au se prezenta și aceia cari în anul 1892 au fost asențăi pentru armata permanentă și cu finea anului 1902 au fost trecuți la honvedime, și anume: honvedii cu domiciliu în Schei se vor prezenta la 1 Octombrie, cei din Brașovul-vechi, Stupini și Fabrica de zahăr la 2 Octombrie, cei din cetate, Blumenă, Timișul de jos și de sus, Dărste și Predeal precum și cei ce eventual în datele precedente s'au întîrziat, la 3 Octombrie 1903. Fie-care individ obligat a se prezenta la adunarea de controlă are să-și aducă cu sine pasaportul militar de honved ungar, eventual austriac.

Tată a nouă-deci de fete. Dilele acestea a murit în Elifton (America) Fritz Adolf proprietarul unui restaurant de vară

cu serviciu feminin. Administrația comună interzise într'un rînd a se ține chelnerite prin restaurante. Fritz Adolf a adoptat atunci pe cele 90 de chelnerite, așa că administrația comună nu mai poate să dică nimic, deoarece nu poate să mai interdică, ca fetele (adoptive) să facă servicii tatălui lor.

Un corset găsit. În Poiana s'a găsit printre tufe un corset nou-nou (talia 60 cm.) Corsetul se afă depus la redacția diarului „Kronstädter Ztg.”

Musica orașului va da Duminecă în 13 Septembrie un concert în hotel „Europa”. Incepînd la orele 8. Intrarea 60 bani.

Poporele din Peninsula balcanică.

Rectorul universității din Atena, G. Neseli Cazazis a ținut în București o conferință despre „Poporele din Peninsula balcanică și relațiunile lor”.

Incepînd conferința sa, vorbesc despre patrie și patriotism, dicând, că nu există virtute mai mare, de cât patriotismul. Grecul este patriot, în orice loc s'ar afla, Patria a fost în toate timpurile visul cel mai sublim al Grecilor, eră biserica este puterea sfântă, care a păstrat intact focul patriotismului, și ideia unei Grecoi mari.

Români, dice conferințiarul, sunt nobili și ospitalieri. În România s'a făurit libertatea Greciei; autorul glorifică apoi ideia de libertate insuflată de Tudor Vladimirescu, care s'a lătit în tot Balcanul.

Venind la Macedonia de aici conferințiarul dice, că Olimpul, sfântul Olimp al vechei antichități elene este revendicat de Bulgară. Mai mult, aceștia pretind că Aristotel și Alexandru-cel-mare au fost Bulgari!

Savantul grec dovedește, că Bulgaria nu numai că au falsificat istoria, deră au plătit și scriitorii mari, cari susțin acesta. Astfel scriitorii panslavisti Kalitz și Uspeñsky nu se sfîșesc a dice, că patria lui Aristotel este Bulgaria. Conferințiarul mai dice: resbelul dintre Greci și Bulgari și resurrecția Bosniei și a Herțegovinei, au contribuit la resbelul rusoturc.

Vorbind de actuala stare de lucruri din Macedonia, conferințiarul dice, că nu este acolo o revoluție, ci o invadie a Bulgarilor, căci nu s'a resculat de loc populaționea locală. În luptă cu Bulgaria nu poate învinge decât populaționea cea mare de Greci, Români, Albanezi etc., care reprezintă majoritatea populaționei în Macedonia.

Bulgaria susțin, că din cei 2.300.000 locuitori ai Macedoniei, 1.300.000 sunt Bulgari! Adevărul este, că Macedonia are o populație de 1.300.000 locuitori, din cari aproape 600.000 sunt Greci, apoi Români, pe cari oratorul îi numește vla-

chi și ouăvlachi, Turci, Sérbi și la urmă Bulgari.

Și din acești Bulgari mulți, mulți sunt numai slavo-fili, adeca iubitorii de alte naționalități, cari păstrează în dialectul lor rădăcinile elene, române, și cari au imprumutat terminologia bulgară și cătreva cuvinte bulgare döră.

Adevărul stă în spusele unui diplomat bulgar, anume Rizof, care nu s'a sfîrtit a spune, că propaganda culturală în Macedonia trebuie înlocuită cu teroarea. El vor acum cu teroarea și cu pumnalul, să creze o Pan-Bulgarie.

Despre Albanezi spune, că ei formează un singur trup cu Grecii, fiind de același sânge cu ei. De altfel, mai dice conferințiarul, fiecare popor din Macedonia are dreptul să-și cultive naționalitatea și aspirațiunile în libertate.

Terminând d-l Cazazis dice, că poporul român este semaforul civilizației în Balcani, și îi urăză că sub conducerea înțelărătă a iubitului său rege, să coopereze alătura cu Grecii pentru consolidarea unui stat mare român, și a unui stat mare grec.

Auditorii au isbuințat în strigăte puternice de: „trăește România! trăește M. S. regele Carol”.

De la comitat.

Comitetul administrativ al comitatului Brașov și-a ținut ședința sa ordinată lunară în ziua de 7 Septembrie sub președinția fizianului conte Stefan Lázár.

Comunitatea bisericescă gr. or. din Codlea cere subvenție de stat pentru quinquenalul învățătorului Iliescu. Petiția s'a recomandat în atențunea ministrului.

Inspectorul școlar cu ocazia unei inspecții făcute în Tărângeni a aflat, că învățătorul Comșa nu și-a primit quinquinalul de la 1898. Comșa fiind și cantor, primește o retribuție de 100 cor. peste salariu și comunitatea gr. or. interpretează lucrul așa, că acă retribuție să fie considerată drept quinquenal. Comitetul a hotărât, ca să-i se plătească de către comunitatea bisericescă quinquenalul separat de retribuția cantorală pe toți anii restanți, sub amenințare de execuție.

Starea sanitată a animalelor, după cum rezultă din raportul veterinarului, a fost bună. În luna August s'a tăiat în Brașov: 301 vite cornute, 122 junci și juninci, 701 viței, 862 oi, 2 miei, 807 porci, 12 purcei, eră în comunele rurale: 268 vite cornute, 4 junci și juninci, 603 oi și 47 porci.

NECROLOG. Dr. Ioan Mălaiu, profesor gimnasial în pensiune, în etate de 63 ani, după grele suferințe astăzi la 2½ ore năptea să dat nobilul său suflet în

mâinile creatorului. Rămășițele pămîntesce ale scumpului defunct se vor aședa spre repausul eteran în cimitirul gr. cat. din Nasăud Miercuri în 8 Septembrie st. n. a. c. la 2 ore p. m. Subscrișii aduc acăsta jalia și durerosă scire la cunoșința tuturor consângerilor, amicilor și cunoșuților.

Năsăud, în 7 Septembrie 1903. Dr. Tit Mălaiu, avocat, Dr. Ioan Mălaiu, candidează ca fiu Clotilda Mălaiu n. Pavela ca soție Eugenia Mălaiu născ. Borgovan, ca noră. Fie-i tărîna ușoră și memoria eternă!

— Alexandru Filip fost contabil la „Economul” din Clușiu a reposat în ziua de 7 Septembrie în etate de 62 ani în Sibiu. Înmormântarea s'a făcut în ziua de 8 Septembrie în cimitirul gr. cat. din Sibiu. Il jaleș surorile Ecaterina Pop și Filip și Elena Lucuta n. Filip.

ULTIME SCIRI.

Budapestă, 8 Septembrie. Majestatea Sa a primit așă din nou pe contele Goluchowsky și pe Khuen-Hédervary. Mâne monarchul părăsesce capitala și de-o camdată nu se va reîntorce în Ungaria. Din Viena va merge în Galia la manevrele cavaleriei. Reintors din Galia la Viena, va rămâne aici timp mai îndelungat. Orice acțiune pentru o descurcare, o consideră incheiată din parte-i și acum e rîndul conducătorilor politici maghiari de-a aflare calatoria prin care să ieșe din incercatură. El și partidele vor fi responsabile de căci nu se va întimpla acăsta în curînd și de căcă tăra nu va putea corăspunde obligamentelor sale înăuntru și în afară.

Budapestă, 9 Sept. Situația unei neschimbări. Majestatea Sa nu va mai primi pe nimeni și plecă așă după amădui la Viena.

De cumva se vor face în absență monarchului propuneră, cari să pote fi primite din punct de vedere al pactului de la 1867 și al prerogativelor majestatic neatingibile și astfel să se pote rezolva criza, soluția nu va suferi trăgănare nici chiar în absența monarchului.

Sofia, 8 Septembrie. Consiliul de miniștri ținut la Euxinograd sub presidenția principelui Ferdinand, a decis, că Bulgaria să-și păstreze strict atitudinea sa reservată, însă să facă pregătiri pentru orice evenimentă.

Diverse.

Iuțela postală. La 16 Septembrie 1900, o femeie, care venise pentru un scurt timp la Birmingham (Anglia), a trimis bărbatului ei, care seudea la Kešnick, o carte postală.

Acăsta cartă a fost predată destinatarului la 31 Iulie 1903 și poșta a mai cerut și o taxă de 1 penny, timbrul cărei ne mai fiind în us.

Literatură.

„Visuri de noroc”, de Zaharie Bârsan. Un drăgălaș volum de poesii apărut în „biblioteca Sămănătorului” la institutul „Minerva” din București. Volumul conține 17 cântece și 34 de alte poesii, din care cea mai mare parte au fost publicate pentru prima oară în „Gazeta Transilvaniei”. Adunate la un loc, își fac impresia unei grădină, în care fiecare poesie reprezintă căte o floră mirosoare. Se află de vîndare la „Minerva”, București, str. Regală 6. Prețul 2 lei. În Brașov se vinde la librăria Ciurcu cu prețul de 2 corone.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

și tendențiose, nu personalități, ci totdeauna ad rem. *Hic Rhodus...* aici are cuvînt neîmitat fiecare, numai să-l scie purta cu demnitate și priceperă.

Lansările și relansările, cel puțin negăbuite, de mai cînd era ale d-lui Stoica în contra diarului politic „Gaz. Trans.”, care punîndu-se pe punct de vedere cît principiul a desaprobat propaganda teosofă — deră n'a atins prin nici un cînd, și nici prin cea mai mică aluziune personală d-lui Stoica și conferențele sale de care n'avea încă nici o cunoștință — lipsă de calm obiectiv și de „toleranță” nobilă, sub devisa căreia vrea să se octoieze propaganda teosofă desavuîză a limine și discredită ab ovo cîndul teosof, așa precum se batea cu tot prețul să-și deschidă intrare și futre noi. Teosofia, său atunci cel puțin d-l Stoica, lucrăză sub devise false, minciinose.

Cu ce drept vine d-l Stoica, să-și descurce patima și arțagul său asupra principiilor politice ale unui diar național care nu vrea să aibă nici în clin nici în mâncă cu un cînd sectar religios — pe care nul astăzi priindu-se intereselor culturale ale nemului nostru?

Et alios vidimus... (deră nu ventos — ar fi prea multă onore). *Nomina suntodiosa...*

Rog să nu mi-se răstălmăcescă cîntele, abstrag cu desăvîrșire de la frămîntările noastre interne politice.

Și éta unde vréu să tintesc. Aici vedem noi pericolul și nu în naiva teosofie. Décă tinerimea noastră „cultă” — chemată odată să ia locul bătrânilor noștri încărunțî în cînste și omenie și muncă desinteresată. — își pierde cumpătul înainte de vreme, lăsându-se orbită de cîrante exotice, — ce se va alege de noi? Principiul deplasat al teosofiei de „o turmă și un păstor” n'o să ne aducă nici o salvare. Mă tem să nu ne pomenim înainte de vreme în Nirvana.

Nu teosofia e signatura simptomatică a cîmpului, ci starea patologică în care se batea adă o parte a tinerimei noastre. Ca devisă atot-sciință, în fond superficialitate, îngâmfare și vanitate, spirit rîslet și nedisciplinat moralicesc și pe d'asupra susceptibilitate nervosă și o abominabilă intoleranță: acăsta e icôna sufletescă — o tristă parodie a vieții noastre istorice — care amenință pe epigonii noștri. Da, epigonii noștri... „mici de cîde, mari

de patimă, măscă puse pe un caracter inițic”... spoială și lustru fără basă (sunt vorbele lui Eminescu); bătrâni nostri mai credeau cel puțin în scrisul lor... epigonii mai că numai cred în nimic, său cel puțin nu în ceea ce ar trebui să credă...

Onore muncei seriște și îmbrăcate în nobila aureolă a hunei credințe, a înțelepciunii drepte și a idealismului desinteresat. Onore esceptiunilor, cari din fericiere credem că sunt încă în precumpănitore majoritate.

Minte, minte nație română! Carte maii ntâi... a dis cine a dis, și binea dis.

Trist destul e, așa precum e uneori aș. Ar fi și mai trist, décă ar veni și cîmpul acela, când va trebui să se aplice recepta latină: *ense recidendum est vulnus, ne pars sincera trahatur...* și să se taie în carne vie.

Trebue să ne prețuim tinerimea noastră, căci la din contră nu ne-am prețuim pe noi și viitorul nostru, deră acăsta tinerime să-și însușescă mai întâi, și apoi să strălucescă cu virtuțile cardinale ale nemului nostru: muncă onestă, cumpăt, omenie și mai presus de tot ce e al nostru. (V. 1)

Succesori A. BIDU

Piața mare, șirul înului nr. 30. (Halta Tramvaiului).

Recomandă MAGAZINUL de STICLĂRIE, din nou aranjat și bine assortat cu tot felul de Sticlărie, Porcelan, Vase de peatră, table de sticlă, Lampe, Alpaca de Berndorf, Rame de oglindă și tablouri.

5—6.(1084)

Cu prețurile cele mai ieftine și serviciu prompt.

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov, se pot procura următoarele cărți:

(La cărți aici înșirate este să se mai adauge și lângă portul postal arătat, încă 20 bani pentru recomandăție.)

Cărți de rugăciuni și predici.

Micul mărgăritar sufletesc, cărtică de rugăciuni și cântări, întocmită mai ales pentru copii mai mărișor. Legată costă 44 bani (+ 5 b. porto).

Carte de rugăciuni, cereri și laude într-o onorează Preacuratei Fecioare Maria pentru folosul și măngâierea sufletelor. Prețul legat 40 bani (+ 5 b. porto).

Cuvântări bisericesci scrise de Ioan Papiu Tom. III Prețul 3 cor., plus 20 b. porto.

Cuvântări bisericesci de Ioan Papiu: tomul III cuprinde cuvântări bisericesci acomodate pentru ori-ce timp; și pentru toate sărbatorile de peste an. Pe lângă predici, se mai află în text către-o instructivă notiță istorică privitoare la însemnatatea diferitelor sărbator. Fișă-care tom separat costă 3 cor. (plus 10 b. porto)

Predici pe toate Duminecele și sărbatorile de peste an, de Em. Elefterescu, cunoscut atât de bine în cercuri românești din numărările sale scrise. Are 250 pag. Prețul cor. 3 (+ 20 b. porto.)

Predici pentru Duminecele de peste an, compuse după catechismul lui Decharbe, de V. Christ. Contine predici dela Dumineca XI după Rosalii până la Dumineca Vameșului. Prețul cor. 1.60 (prin postă cor. 1.70.)

Cuvântări bisericesci pre sărbatorile de preste an scrise de Ioan Papiu. Preț. 3 cor. (pl. 30 b. porto.)

Cuvântări funebrale și iertăciuni din autori renomati, prelucrate de Titu Budu. Tom. II. preț. 2 cor. (plus 20 b. porto.)

Cartea Durerii de Emil Bougaud, tradusă din originalul francez de Iacob Nicolae, editura lui Dr. E. Dianu. Timișoara 1895. O cărtică de măngâiere sufletească, care costă legată 3 corone (plus 10 bani porto).

Cuvântări bisericesci de Massillon traduse din originalul francez de Ioan Geng protopop gr.-cat. român al diecsei a. Oradea-nare. — Deja la 1898 a apărut în Oradea-mare carte cu titlul de mai sus care cuprinde 17 predici de ale vestitului orator eclesiastic francez. Predicile sunt împărțite de traducător după *anul bisericesc răsăriten*, și fiecare este pusă la acea Dumineceă său sărbătoare, cu carei evanghelie se potrivesc predica. Un volum elegant de peste 400 pagini în 8° cu portretul lui Massillon. — Traducerea se distinge prin trăsătură limbajului său. — Prețul 5 corone (6 Lei 50) plus 30 bani porto.

Mama sfântului Augustin de Emil Bougaud, traducere de Salba. Editura d-lui prof. Dr. E. Dianu. Tipografia archidiocesana din Blașiu. Cartea are 31 oile de tipar (500 pagini) și este fructul osteneșilor unor laboriosi studenți în teologie dela universitatea din București. Cuvântul „Salba“ reamintesc societatea literară cu același nume a teologilor din seminarul desființat „Sfânta Barbara“ din Viena, cărei societăți îi mulțumim publicarea Fabiolei și a unei părți din catechismul cel mare a lui Deharbe. Traducătorii ne oferă o lectură edificătoare în stil ingrijit, tiparul curat, hârtia bună. Prețul unui exemplar legat elegant în păcoză este 4 corone (+ 30 b. porto). Un exemplar brodat 3 corone (+ 30 b. porto).

Scrisori istorice.

Memorii din 1848—49 de Vas. Moldovă, fost prefect al Legiunii III în 1848—49. Prețul cor. 1 (cu postă cor. 1.10)

Viața și operile lui Andrei Mureșianu, studiu istoric-literar de Ioan Rațiu, prof. ord. la preparandia din Blașiu, Prețul 2 cor., plus porto 10 bani. Venitul curat al acestui op se va contribui la formarea unui fond pentru Internatul preparand al din Blașiu.

Colonel David baron Urs de Marginea la Solferino și Lissa, interesantă și eminentă conferință, ce a tînuit o d-nul colonel c. și r. Francisc Rieger în reunurile militare dela Brașov și Sibiu. Broșura conține și două portrete bine reușite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, și altul din timpul mai recent; mai conține și o hartă a Lissei, cum și ilustrațunea mormântului eroului nostru. Prețul 80 b. (plus 6 b. porto.)

Pentru memoria lui Avram Iancu, „pejul dat către ministerul de interne D. Perțel prin d-l Dr. Amos Frâncu în cauza fondului pentru monumentul lui Iancu. Prețul este 1 coronă. În România 2 lei plus 5 bani porto.

Pintea Vîțăzul, tradițională legende și schițe istorice, de Ioan Pop-Retezanul. Cea mai completă scriere despre eroul Pintea. În ea se cuprind forte interesante tradiționi și istorisiri din toate părțile, pe unde a umblat Pintea. Prețul 40 bani. plus 6 bani porto.

Românul în sat și la ște. Aceasta este titlul unei noi cărți, ce d-l Ioan Pop-Retezanul, cunoscutul și meritatul nostru scriitor poporul, a dat literaturii române. Prețul 20 b., cu postă 26 b.

Lupta pentru drept de Dr. Rudolf de Ihering traducere de Teodor V. Paceaian. Prețul 2 cor. (+ 10 b. porto.)

David Almásianu, schițe biografice de Ioan Popa. Brosura acăsta, prezintă și multe momente de însemnatate istorică. Prețul 60 b. (cu postă 66 b.)

Tărani români și unguri din Ardeal, studiu psihologic poporul de I. Paul. Prețul 1 cor. (+ 5 b. porto.)

Mănăstirea Putna în Bucovina de Iracie Popescu. Prețul 20 b. (+ 3 b. porto.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 8 Sept. n. 1903.

Renta ung. de aur 4%	118.80
Renta de corone ung. 4%	97.95
Impr. căil. fer. ung. în aur 3½%	89.46
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	97.85
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	98.—
Bonuri rurale ungare 3½%	92.30
Bonuri rurale croate-slavone . . .	98.—
Impr. ung. cu premii	200.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin .	154.25
Renta de hârtie austriacă	100.05
Renta de argint austriacă	199.95
Renta de aur austriacă	120.25
Rente de corone austriacă 4%	100.45
Losuri din 1860	53.—
Actiile de-ale Băncii austro-ungare .	15.77
Actiile de-ale Băncii ung. de credit .	714.—
Actiile de-ale Băncii austriacă de credit .	647.—
Napoleondori	19.07
Mărți imperiale germane	117.32½
London vista	239.22
Paris vista	95.07
Note italiene	95.10

Se primesc fetițe

în găză cu întreținerea intrăgă, cu preț convenabil, la o distinsă familie germană, unde pot invăța clavir, franțuzește și engleză.

Brașov, strada Negru nr. 8.
8-3.1902

Cursul pieței Brașov.

Din 9 Sept. n. 1903	1903
Bancnot rom. Cump.	18.96
Argint român.	18.80
Napoleondori.	19.04
Galben	11.20
Ruble Russesc	2.53
Mărți germane	117.10
Lire turcesc	21.50
Seris fonic Albina 5%	101.10

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul à 10 fil. se vinde la librăria Nic. I. Ciurcu și la Eremias Nepoții.

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei“ se pot face ori și când pe timp mai indelungat sau lunare.

**TIPOGRAFIA
A. MUREȘIANU**

Brașov, Târgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provădut cu cele mai bune mijloace tehnice și fiind bine assortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în poziție de a putea executa ori-ce comande cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
ÎN AUR, ARGINT ȘI COLORI.

**CĂRȚI DE SCIINȚĂ,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE**

STATUTE.

FOL PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ
DUPĂ DOBINTĂ ȘI ÎN COLORI.

ANUNȚURI.

REGISTRE ȘI IMPRIMATE
pentru toate speciile de serviciuri.

BILANȚURI

Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori.

Couvertă, în totă mărimea.

**TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURI ȘI RESTAURANTE.**

PRETURI-CURENTE ȘI DIVERSE
BILETE DE INMORMÂNTARI.

Comandele eventuale se primesc în bioului tipografiei, Brașov Târgul Inului Nr. 30, etajul I, cătră stradă. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

A V I S.

Prenumerăriile la „Gazeta Transilvaniei“ se pot face și înnoi ori și când la 1-ma și 15-a fiecărei luni.

Domnii abonații să binevoiască a arăta în deosebi, când voiesc c spedarea să li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonează din nou să binevoiască a scrie adresa la murit și să arete și posta ultimă.

Administrator, „Gaz. Transilv.”